

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Słonim, gub. grodzieńska, Cesarstwo Rosyjskie, obecnie Białoruś

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum 118 Szujskiego pułku piechoty ((Музей 118-го пехотного Шуйского полка))

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum państwowe (wojsko)

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum państwowe (wojsko), zlokalizowane w kasynie oficerskim w koszarach pułku w Słonimiu; zawierało pamiątki pułkowe, w tym sztandary, medale, fotografie, książki i dokumenty, umundurowanie i uzbrojenie, dzieła sztuki.

Daty działalności / zakres czasowy:

19 II 1911 – 1915 (?). Formalnie do 1918 r. (Спиридонова Т.П., Музеи войсковых частей, s. 230).

Dostępność

Ograniczona, zapewne do kadry pułku, jej rodzin i gości. Według opisu z 1912 r. w okresie stacjonowania pułku w koszarach dla zwiedzających „miejscowych” podczas świąt w godz. 12.00 – 14.00 oraz w czasie odbywania się tanecznych i rodzinno-karcianych wieczorów. Dla przyjezdnych, w dowolnym czasie (Обозрение предметов, s. 55: „во всякое время”).

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Komemoracyjna, patrymonialna

Rodzaj pamięci

Narodowościowa/ rosyjska

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Historia/ pamiątki historyczne, broń, dokumentacja

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Nie istnieje	Kasyno oficerskie w koszarach pułku w Słonimiu w okresie zimowym (zapewne
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	X	X

GODZINY OTWARCIA	X	Zob. rubryka: dostępność
DYREKTORZY	X	Zmieniający się co rok kustosze. Wg opisu z 1912 r. aktualnym na ten czas był sztabs-kapitan I. M. Juchniewicz
ZARZĄDCA	X	X
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadaptowany)	X	Pomieszczenia zaadaptowane

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Nie stwierdzono

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Brak konkretnych danych co do tego muzeum.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Jednostka wojskowa i ewentualnie obszar jej funkcjonowania.

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Inicjatorem założenia muzeum był ówczesny dowódca jednostki, pułkownik Aleksandr Dmitriewicz Markow.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Opiekun muzeum wybierany podczas dorocznego zebrania oficerów pułku na rok. Według opisu z 1912 r. aktualnym kustoszem był sztabs-kapitan I. M. Juchniewicz.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Brak informacji.

Szczegółowa historia instytucji

Dn. 19 II 1911 r. zgłoszona przez dowódcę jednostki, pułkownika Aleksandra Dmitriewicza Markowa inicjatywa założenia muzeum z okazji obchodzenia przez pułk 200-rocznicy powstania.

Umieszczone placówki (stan na 1912 r.) w kasynie oficerskim w koszarach jednostki w Słonimiu. W 1912 r. ukazuje się krótki opis muzeum. Na podstawie zawartych tam informacji dowiadujemy się, że placówka była utrzymywana ze środków oficerów. Istniał w tym czasie rękopiśmienny katalog obiektów napływających do niej.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa w trakcie I wojny światowej muzeum dzieliło losy pułku.

Nie jest jasne czy zbiory trafiły do depozytu w Artyleryjskim Historycznym Muzeum w Petersburgu, czy też znalazły się w innym miejscu, gdyż wiemy, że zdarzało się i tak, i tak.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Przedmioty należące do kolekcji w rękopiśmiennym katalogu pogrupowane były w 8 działów: I. Podarunki i adresy otrzymane w dzień jubileuszu pułkowego; II. Biąta i strzelecka broń; III. Medale i odznaczenia; IV. Dokumenty i druki dotyczące pułku; V. Umundurowanie; VI. Albumy; VII. Portrety, grawiury, obrazy, fotografie; VIII. Różne przedmioty. Opublikowany w 1912 r. opis został jednak sporządzony wg schematu opracowanego przez B. Adamowicza, z wyodrębnieniem 11 kategorii muzealiów: I oddz.: pod 3 num. katalog. 4 sztandary epoki Piotra I (z lat 1700 – 1711) – przechowywane w pułkowej cerkwi, sztandar „Georgijewski” ze wstęgą Aleksandrowską przyznany 30 VIII 1856 r. 4 batalionowi pułku poławskiego za udział w obronie Sewastopola w l. 1854 – 1855 (z tego batalionu sformowano pułk 118), odręczny podpis cara Mikołaja II z okazji jubileuszu pułku w 1911 r.; II oddz.: pod 3 num. katalog. dary od różnych jednostek wojskowych i władz miejskich (Słonim) z okazji jubileuszu pułku, w tym rozmaite srebrne naczynia stołowe; III oddz.: pod jednym num. katalog. 40 medali różnych epok, w tym Piotra I i Katarzyny II; IV oddz.: pod 7 wyszczególnionymi num. katalog. nie stanowiącymi całości zespołu uzbrojenie, w tym strzelba turecka i strzelba japońska, podarowana przez kpt. M. F. Dubkowskiego; V oddz.: pod pojedynczym num. katal. Dar od miasta Szui z okazji uczestnictwa pułku w kampanii 1904 – 1905 r.; VI oddz.: pod 2 num. katalog. obiekty związane z utrzymaniem sztandarów; VII oddz.: pod 12 num. katalog. portrety imperatorów i imperatorek z okresu istnienia pułku, fotografie przedstawiające głównie oficerów pułku z różnego czasu, wykonane akwarelą wyobrażenia umundurowania pułku; VIII oddz.: pod 6 num. katalog. literatura; IX oddz.: pod 4 num. katalog. archiwalia, w tym po rozformowanym woroneskim pułku piechoty z l. 1819 – 1831, a także telegramy, pisma gratulacyjne, programy, menu i in. druki związane z jubileuszem pułku; X oddz.: pod 2 num. katalog. 2 ikony podarowane pułkowi odpowiednio przez Słonim i Szuję z okazji jubileuszu; XII oddz.: brak obiektów.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Nie stwierdzono, może za wyjątkiem wczesnych sztandarów pułkowych (z epoki Piotra I).

Strategia pozyskiwania zbiorów

Głównie z darów oficerów oraz zasobów własnych jednostki.

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Miasto Słonim (1911)

Miasto Szuja (1904)

Oficerowie, w tym wymieniony osobiście kpt. M. F. Dubkowskij.

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Brak danych.

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

Brak danych.

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Kwalifikuję działalność ekspozycyjną muzeum w kategoriach wystawy stałej, choć odnosiła się ona wyłącznie do okresu stacjonowania pułku na leżach zimowych (zapewne pom. 1 IX a ! V). Wówczas zbiory znajdowały się w zapewne wydzielonym pomieszczeniu w kasynie oficerskim i były dostępne dla zwiedzających. Podczas pobytu pułku w obozie, obiekty były układane w skrzynię i oddawane pod opiekę pułkowej hauptwachty (*Обозрение предметов*, s. 55).

Wystawy czasowe

Brak danych.

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Istniał rękopiśmienny katalog zbiorów, którego losy nie są znane.

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Nie odnotowano.

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Brak danych.

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Brak danych.

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

Brak szczegółowych danych.

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- Адамович Б.В., *Полковые музеи*, [w:] idem, *Опись музея лейб-гвардии Кексгольмского императора австрийского полка*, Варшава 1907, s. V–XII [pierwodruk: „Русский инвалид” 1900, nr 255 (24 XI), s. 2–3).
- Александрова Н.В., *Российские военные музеи в первой трети XX в.: из истории орг. и деятельности* : дис. ... канд. ист. наук, Москва 1997, s. 76–80.
- Іванюк О., *Полкові музеї у наддніпрянській Україні в XIX – на початку XX ст.*, „Київські історичні студії. Науковий журнал” 2017, nr 2 (5), s. 42–43.
- Котков В. М., *Полковые музеи и музеи военно-учебных заведений русской армии в XIX-начале XX вв.*, Санкт-Петербург 2018.
- Mashtalir V., *Preconditions of origin at the beginning of the XX century museums of military units and ukrainian component in the regimental museums of the Russian Empire Army*, „Східноєвропейський історичний вісник”, вип. 8, 2018, s. 56, 67.
- *Обозрение предметов военной старины*, Отдел I: *Музеи войсковых частей*, Выпуск I. Издание Московского отдела Императорского Русского военно-исторического общества, под редакцией действительного члена общества Н. А. Маркса, Москва 1912, s. 31–33.
- Панченко А.М., *Полковые музеи русской армии: от офицерских библиотек к библиотекам музеев*, „Вестник ТГУ. Культурология и искусствоведение” 2014, nr 2 (14), s. 93–94.
- *Пособие для составления полковых историй и устройства музеев*, составил Григорович А. И. , Санкт-Петербург 1906, s. 149.
- Спиридонова Т.П., *Музеи войсковых частей в дореволюционной России. Становление и историко-культурное значение*: дис. ... канд. истор. наук, Москва 2005, s. 257.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Nie stwierdzono.

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Fotografia przedstawiająca stół z ustawionymi nań naczyniami i oprawnymi w ramy dyplomami otrzymanymi z okazji jubileuszu pułku, umieszczona w opracowaniu: *Обозрение предметов*, s. 56.

Ciekawe cytaty

Brak.

UWAGI:

Nie dotyczy

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Dariusz Dąbrowski

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

Warszawa, BUW, XII 2017

Petersburg, Wojskowo-Historyczne Muzeum Artylerii, Wojsk Inżynieryjnych i Łączności, IV 2018

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	

KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	